

Håndbog for brandkadetkorps

- Opstart, etablering og drift -

BRANDKADETTET I DANMARK
2016

Indhold

Oversigt over bilag	3
Forord	4
Brandkadetter i Danmark.....	4
Hvad er et brandkadetkorps?.....	4
1. Organisering af et brandkadetkorps.....	5
Organisationsopbygning.....	5
Netværk – både internt og eksternt.....	6
Ledelsesmæssig støtte og bevågenhed	7
Erfaringsudveksling	7
Finansiering	8
2. At være brandkadet instruktør	8
Brandkadetinstruktør – en <i>mesterlærefunktion</i>	8
Rekruttering af brandkadetinstruktører	9
Fastholdelse af instruktører	10
Uddannelse til brandkadetinstruktør	10
3. At arbejde med børn og unge under 18 år i beredskabet	11
Rekruttering og optagelse af kadetter	11
Forældretilsagn.....	12
Skolens og kontaktlærerens ansvar	13
Beredskabsplan for de unge	13
Lovgivning	14
Forsikring.....	15
Sikkerhed	15
Materiel og mundering til børn og unge... ..	15
4. Afvikling af et brandkadethold.....	16
Undervisningsforløb.....	16
De tre faser.....	17
Grundforløb.....	17
Praktikforløb.....	17
Brandkadetkorps.....	18
Registrering, bedømmelse og vurdering ..	19
Events og opvisninger	19
Mediedækning	20
Tiden efter uddannelsesforløbet	20
Forankring og evaluering	21
Afrunding.....	22
Fondsstøtte	22

Oversigt over bilag

Bilag 1:	Projektøkonomi
Bilag 2:	Pjece til nye kommuner
Bilag 3:	Pjece til unge og forældre
Bilag 4:	Ansøgningskema til de unge
Bilag 5:	Rekrutterings- og bedømmelseskema
Bilag 6:	Forældretilsagn
Bilag 7:	Pjece til skole og lærere
Bilag 8:	Eksempel på kontakliste
Bilag 9:	Sikkerhedsregler
Bilag 10:	Indholdsemner for uddannelsesforløb til ildflue
Bilag 11:	Bevis til ildfluer
Bilag 12:	Indholdsemner for grundforløb
Bilag 13:	Indholdsemner for praktikforløb
Bilag 14:	Uddannelsesbeviser
Bilag 15:	Indholdsemner for Cirkelprogram for brandkadetter

Forord

Denne håndbog skal ses som en vejledning til at opstarte et brandkadetkorps under Brandkadetter i Danmark. Håndbogen kan anvendes som et værktøj og opslagsværk med henblik på at etablere og drifte et brandkadetkorps trin for trin. Håndbogen har fokus på fire områder omkring et brandkadetkorps:

1. Organisering af et brandkadetkorps
2. At være brandkadetinstruktør
3. At arbejde med børn og unge under 18 år i beredskabet
4. Afvikling af et brandkadethold

Erfaringer og vejledninger fra allerede etablerede brandkadetkorps i Danmark er samlet i håndbogen, som kan anvendes af beredskaber, kommuner og andre samarbejdspartnere, som påtænker at starte et brandkadetkorps op.

Brandkadetter i Danmark

Danske Beredskaber er projektejer på Brandkadetter i Danmark, som finansieres af VELUX FONDEN og TrygFonden. Brandkadetter i Danmark er projektkontoret for brandkadetkorps i hele landet og tilbyder sparring i forhold til opstart og drift af et brandkadetkorps, strukturerede rammer, adgang til nationalt udarbejdet undervisningsmateriale samt uddannelsesbeviser. Herudover står Brandkadetter i Danmark blandt andet for afholdelse af brandkadetinstruktøruddannelsen og nationale sparringsmøder med fokus på arbejdet med unge i beredskabet.

Siden opstarten i 2015 er otte beredskaber blevet en del af Brandkadetter i Danmark, og flere beredskabet er på vej til at blive en del af projektet.

Hvert beredskab uddanner årligt 24 brandkadetter. Det forventes, at der er uddannet 550 brandkadetter i løbet af 2015-2017.

Hvad er et brandkadetkorps?

Et brandkadetkorps er et tilbud til unge mennesker om at blive inviteret ind i en brandmandsverden med fokus på faglighed og fællesskab. Projektet har indledningsvist været båret af en motivation om at nedbringe chikanebrande og at nedbringe chikane af indsatspersonel verbalt såvel som fysisk. Undervejs i udviklingen har projektet vist sig at være langt mere vidtrækkende. Foruden at have brandforebyggende og kriminalitetsforebyggende sigte har brandkadetkorps på tværs af landet vist sig at være både et lærings- og socialt projekt, som rummer sårbare unge i en grad, som folkeskolen kan have svært ved, uden at dette stiller krav om særlige pædagogiske evner til brandmændene. Rummeligheden opstår i det faglige fællesskab, som de unge inviteres ind i, hvor der kan udvikles gensidig respekt, forståelse og udviklingsmuligheder mellem de unge og brandmændene. Et brandkadetkorps er dog ikke kun et socialt projekt for udsatte unge. Det er også et lærings- og inkluderende projekt, der dels har til formål at støtte børn og unge i at blive kompetente og ansvarlige medborgere og dels at være en rekrutteringsplatform til beredskabet.

Overordnet set skal et brandkadetkorps:

- Bygge bro mellem de unge og brand- og redningspersonel
- Tilbyde aktiviteter, der kan være med til at mindske hærværksbrande
- Give de unge en meningsfuld tilgang til uddannelse og job

- Styrke de unges deltagelse i lokalmiljøet
- Styrke inklusionen af sårbare unge
- Give indsatspersonel et bredere kendskab til ungemiljøer i udsatte boligområder

Et brandkadetkorps er et 'virkeligt initiativ' forstået på den måde, at både organisation, rammer og arbejdsforhold afspejler det beredskab, som brandkadetkorpset skal indgå i.

Korpset skal indgå i styrken sammen med resten af beredskabet, da det ellers mister sit formål, hvis ikke det har sin relevans for både brandfolk og andre ansatte i beredskabet. På samme måde mister det også sit formål for den unge, fordi det får karakter af en hvilken som helst anden fritidsbeskæftigelse.

Brandkadetter i Danmark adskiller sig fra en lang række andre sociale børne- og ungdomsprojekter ved at være et tilbud om inddragelse i et stykke reelt voksenarbejde. Der er ikke tale om parallelle børne- og ungdomsaktiviteter, der blot imiterer voksenarbejde, men aktiviteter, hvor de unge udøver og deltager i dele af brandmandsstabens funktioner. I tilpassede form er kadetternes øvelser i uddannelsesforløbet bygget op efter træningsstandarder i beredskabet, og kadetterne kan på sigt deltage i udrykninger, efterslukninger og i vedligeholdelsesarbejde af brandslukningsudstyr.

Derudover forventes det, at kadetterne udøver de kulturelt skabte brandmandskodeks som at give hånd, holde øjenkontakt, vise engagement og parere ordrer.

1. Organisering af et brandkadetkorps

Det første led i organiseringen og etableringen af et brandkadetkorps består i at komme fra idéplan til at

iværksætte hele organiseringen og strukturen bag brandkadetkorpset. I den forbindelse skal der etableres et netværk omkring korpset, hvor information, involvering og støtte er vigtige elementer. I hele denne proces er det essentielt, at man trækker på erfaring fra allerede etablerede brandkadetkorps. Det er samtidigt vigtigt i denne indledende fase at få styr på, hvordan brandkadetkorpset skal finansieres.

Organisationsopbygning

Et af de mest centrale aspekter for et brandkadetprojekts succes består i at etablere en stærk og fleksibel organisation. Organisationen skal være forberedt på og i stand til at løse de udfordringer, som dukker op undervejs i både etablerings- og driftsdelen af projektet. Konsensus og opbakning lokalt er essentielt for at søsætte projektet på sikker vis. Dette er vigtigt uanset om ideen kommer fra brandmandsrækkerne, fra beredskabets ledelse eller fra kommunal- eller politisk side. Ledelsen skal være indforstået med at bakke op omkring projektet, ligesom de menige brandmænd, holdledere, tillidsfolk, stationsledere og evt. frivillige skal tages med ombord og involveres i beslutningsprocessen.

Organisationen kan overordnet bestå af en styregruppe og en projektgruppe. Samtidig er det vigtigt tidligt i forløbet at rekruttere en beredskabsfaglig projektleder.

Styregruppe – strategisk styring

- Bestående af repræsentanter for de overordnede aktører; beredskabet,

SSP, børne- og ungeafdelingen i kommunen, Ungdommens Uddannelsesvejledning, kommunens skolechef, boligselskaber, politiet, Brandkadetter i Danmark samt andre samarbejdspartnere, der vurderes at kunne bidrage til projektets strategiske styring. Styregruppen skal inkludere bevilgende myndigheder med beslutningskompetence.

Projektgruppe – taktisk styring

- Bestående af repræsentanter, som befinder sig tættere på den daglige drift af brandkadetprojektet; beredskabet, en beredskabsfaglig projektleder, lærere og SSP samt andre samarbejdspartnere, som kan indgå i projektgruppen efter behov.

Beredskabsfaglig projektleder

Det er en god ide at rekruttere den beredskabsfaglige projektleder tidligt, så vedkommende kan indgå i projektgruppen og deltage i overvejelser og praktisk arbejde i forbindelse med etablering. Den beredskabsfaglige projektleder har hovedansvaret for:

- Den overordnede planlægning af brandkadetforløbet herunder undervisningsforløb, opvisninger og dimension
- Rekruttering af både brandkadetinstruktører og kadetter
- Fordeling af brandkadetinstruktører i forbindelse med undervisningsforløb, praktik og opvisninger
- Økonomi samt regnskabsafklæggelse
- Udredning af problematikker både i forhold til brandkadetinstruktører og kadetter
- At være kontaktperson for eksterne interessenter
- Den fremtidige forankring og planlægning af brandkadetkorpset i det lange løb

Netværk – både internt og eksternt

Ud over etablering af en styregruppe og projektgruppe er det vigtigt at skabe et netværk af samarbejdspartnere, som inkluderer både pædagogisk og kommunalt personale. Det er med til at sikre en bred tværfaglighed i forhold til at løse konkrete udfordringer samt muligheder for tværfaglig sparring, hvad end det drejer sig om praktisk, logistisk eller juridisk karakter.

Det er ligeledes vigtigt at få de lokale folkeskoler ind i netværket, hvor kadetterne rekrutteres fra.

Samarbejdet og forventningerne med skolerne skal formaliseres, så lærerne har den nødvendige ledelsesmæssige opbakning. Uden denne opbakning vil et samarbejde være udfordret, især når man tager strukturen på folkeskolelærernes arbejdstid i betragtning.

Opbygningen af et solidt netværk og en opbakning internt i beredskabet har også en afgørende betydning i etableringen af et brandkadetkorps.

Overgange kan være svære, hvilket også gælder for beredskabet i overgangen til at have et brandkadetkorps. Erfaringen er, at der kan opstå en vis modstand blandt beredskabets ansatte, som af flere årsager kan mene, at ungeprojekter ikke er noget, der hører hjemme i beredskabet. Det kan være en uvillighed til at skulle være pædagog frem for brandmand, eller en oplevelse af, at de unges involvering i beredskabet varsler usikkerhed omkring de ansattes jobsituation. Disse problematikker kan imødegås med følgende fokuspunkter:

- Der bør sikres kommunikation med alle interessenter

- Der bør laves en forventningsafstemning hele vejen rundt allerede tidligt, så projektet kan trække på forståelse og støtte helt fra begyndelsen
- Administrativ støtte til projektet internt i beredskabet, så projektet ikke strandeder på uforudsete administrative udfordringer, som den primære instruktørstab måske ikke er klædt tilstrækkeligt på til at kunne løse

Ledelsesmæssig støtte og bevågenhed

Erfaringen er, at de enkelte steder, hvor der har manglet ledelsesmæssig bevågenhed og støtte, også er de steder, som har haft de største udfordringer på samtlige parametre. Det drejer sig både om fastholdelse og motivation af instruktører, fastholdelse af de unge, problem- og konfliktløsning i brandkadetkorpset og samarbejdsvanskeligheder med resten af beredskabets organisation.

Hvis initiativet til et brandkadetprojekt kommer fra ledelsens side, er det vigtigt at være opmærksom på, at et succesfuldt brandkadetprojekt i høj grad afhænger af nærværende, ledelsesmæssig støtte, sparring og netværk både internt i kommunen og eksternt til andre beredskaber og samarbejdspartnere. Herudover at det også vigtigt, at brandmænd, holdledere og tillidsfolk tages med på råd.

Hvis initiativet til et brandkadetprojekt kommer fra brandmandsrækkerne, er det vigtigt at sikre sig den fornødne ledelsesmæssige bevågenhed og støtte, dels til at tale projektets sag internt i kommunen og dels til at bistå med sparring på projektets muligheder og drift i forløbet.

Herudover er ledelsesmæssig bevågenhed en vigtig del i forhold til at inkludere de unge og deres instruktører i beredskabet. Det er vigtigt, at både børn og instruktører får fornemmelsen af, at beredskabets chef også er deres chef. Midlerne til dette er enkle – en kommentar til nytårsparolen, et besøg til en undervisningsaften eller lignende. Der er erfaringsmæssigt masser af politisk bevågenhed for brandkadetprojekterne, og den bevågenhed er ikke uvæsentlig, men det er inklusionen af brandkadetkorpset i beredskabet, som i særdeleshed er med til at skabe de unges fornemmelse af at tilhøre et beredskab, en faglighed og et fællesskab.

Erfaringsudveksling

Der bør i forbindelse med etablering af brandkadetkorpset trækkes på allerede eksisterende erfaringer. De udfordringer, der viser sig i arbejdet med brandkadetprojektet, vil ofte være uventede, men kan meget vel være kendt og løst på fornuftig vis hos et andet brandkadetkorps. Der kan derfor gøres brug af følgende muligheder for erfaringsudveksling:

- Der kan oprettes kontakt til erfarne instruktører, der allerede har erfaring med etablering og drift af brandkadetkorps
- Det kan aftales, at en erfaren instruktør kommer på besøg og fortæller om opstartsprocessen. Samme instruktør kan ligeledes komme på besøg lige efter at brandkadetkorpset er startet op for at sikre konkret sparring tidligt i forløbet
- Der kan arrangeres besøg hos andre beredskaber

Finansiering

Finansiering af et brandkadetprojekt kan ske på flere måder. Som udgangspunkt sker finansieringen i en kombination af fondsfinansiering og kommunal støtte, hvor en given fond vælger at støtte projektet mod at den pågældende kommune forpligter sig til at bidrage med et tilsvarende beløb. På den måde sikres også en indledende forankring i kommunen, hvor brandkadetprojektet skal forløbe. Følgende fem punkter er især vigtige at være opmærksom på i processen:

- I planlægningsfasen bør det overvejes, at der skal være tilstrækkelig finansiering til både etableringsomkostninger, drift, administration, projektledelse og uforudsete udgifter
- Det anbefales, at der afholdes møder med bevilgende myndigheder internt i kommunen tidligt, da det kan tage lang tid at sikre finansiering
- Det anbefales, at der sikres støtte til at skrive fondsansøgninger – gerne internt i kommunen
- Kontakt til eksisterende brandkadetkorps med henblik på erfaringsudveksling og gode råd til finansiering anbefales
- Der kan trækkes på assistance hos Brandkadetter i Danmark, som har forslag til budgetter og lignende liggende. De kan ligeledes assistere med de udfordringer, der dukker op undervejs såvel som med gode argumenter over for bevilgende myndigheder

Der er udarbejdet et skema, se bilag 1, der giver et overblik over projektøkonomien. Når man skal opstarte, etablere og drifte brandkadetkorps under Brandkadetter i Danmark. Herudover findes der i bilag 2 en pjece, der kan deles ud til nye kommuner, der overvejer at blive en del af

Brandkadetter i Danmark.

2. At være brandkadetinstruktør

Brandkadetinstruktører er brandmænd, som har lyst og flair for at undervise børn og unge. Dette afsnit har fokus på, hvad det indebærer at være brandkadetinstruktør, hvor vigtig processen omkring rekruttering af brandkadetinstruktører er, samt hvilke muligheder der er for at uddanne og fastholde brandkadetinstruktørerne.

Brandkadetinstruktør – en mesterlærefunktion

Instruktører og kadetter udgør tilsammen en læringsrelation. Det afføder ofte spørgsmål fra instruktørernes side om, hvordan man kan beskrive deres funktion og rolle. Er de pædagoger, lærere eller socialarbejdere? Svaret må siges ikke at være nogen af delene.

Brandkadetinstruktører er brandmænd, der lærer dét fra sig, som de selv kan og arbejder med i dagligdagen, men i børnehøjde. Instruktørerne tilbyder en relation, hvor der er et tæt parløb mellem den voksne og den unge i et miljø af brandmandsfællesskab. Det kan derfor siges, at relationen tager form af en mesterlærefunktion.

Kadetterne kommer fra sammenhænge og en hverdag, hvor de møder en lang række voksenprofiler, der er pædagoger, lærere og/eller socialarbejdere. Brandkadetinstruktørerne tilbyder noget andet. De inviterer unge ind i deres eget arbejdsliv og fællesskabspraksisser. Det er ikke en bedre eller dårligere læringstilgang end skolegang og pædagogiske tilbud, men

en *anden* læringstilgang. Det betyder for det første, at unge, der er udfordrede i almindelig skolegang tilbydes et supplement til skolen, hvor de får adgang til succesfuld læring. For det andet giver det de mere skoletilpassede elever en mulighed for at få en oplevelse af at læringsveje er mangfoldige, og for det tredje giver det instruktørerne selv mulighed for at øge deres kendskab til børn og unge fra forskellige kulturer, hjemmeforhold og baggrunde.

Rekruttering af brandkadetinstruktører

Rekruttering og ansættelse af brandkadetinstruktører spiller en stor rolle i etableringsfasen af et brandkadetkorps. Det er især vigtigt at være opmærksom på, at der rekrutteres tilstrækkeligt med instruktører, så ansvaret ikke hviler på nogle få, samt at der er overskud i instruktørstaben ved fx sygdom eller ferie. Samtlige brandkadetinstruktører skal være engagerede og motiverede i forhold til at arbejde med unge i beredskabet og bør som minimum have beredskabsfaglig baggrund og være tilknyttet beredskabet. Det er den beredskabsfaglige projektleder, der har hovedansvaret for at rekruttere en stab af brandkadetinstruktører, og samtidig kan den beredskabsfaglige projektleder også selv indgå i gruppen af brandkadetinstruktører.

Hvor mange instruktører der skal rekrutteres afhænger af, hvordan det enkelte beredskab er organiseret, samt hvordan de forskellige brandkadethold er struktureret. Som minimum anbefales det, at der er tre instruktører pr. hold bestående af 12 kadetter. Samtidig skal man være opmærksom på, at der skal bruges flere instruktører ad gangen, hvis

eksempelvis undervisning af ét brandkadethold ligger samtidig med et andet holds praktikforløb. Dette er noget, som man skal sørge for at tænke ind i planlægningen og strukturen af de forskellige brandkadetkorps.

Et brandkadetkorps kan være båret af lønnede eller frivillige instruktører. Det er de lokale ressourcer, der afgør, hvordan instruktørstaben bedst skrues sammen. Det anbefales dog, at den beredskabsfaglige projektleder er lønnet, da vedkommende har et større ansvar i forhold til at få hele koordineringen og strukturen af forløbene til at hænge sammen.

Det vigtigste er at sikre instruktørernes engagement i brandkadetkorpset, hvad end de er lønnede eller frivillige instruktører. Hvis engagementet og motivationen ikke er tilstede, kan man i modsat fald risikere at stå i en situation, hvor de primære instruktører ikke har motivationen til at træde til på tidspunkter, der ligger uden for den normale undervisning. Det handler ikke om, at instruktørerne skal være pædagoger, der kan træde til når som helst, men om at succesen i høj grad beror på den personlige relation mellem kadetterne og brandfolkene. Det er et forhold, som i meget høj grad har vist sig, som det bærende element i forhold til instruktørernes motivation for at deltage i brandkadetkorpset. Kadetterne bør ikke opleve, at der ikke er tid til dem i svære tider. Kadetterne bliver inviteret indenfor i et fællesskab, som ganske vist ikke er det samme som forholdet brandfolkene imellem. Der er en mester-elev-relation til forskel, men rummeligheden bør være den samme.

Fastholdelse af instruktører

Et brandkadetprojekt er sårbart over for frafald, særligt i sin opstartsfasen og det første års tid. Dette gælder især for instruktørerne, som i høj grad er den drivende kraft i det praktiske arbejde og dem, som mærker underbemanding hårdest. Følgende opmærksomhedspunkter bør tages med i betragtning for at sikre, at instruktører bliver i projektet og vedbliver at være motiverede:

- Det bør tilstræbes, at der ikke bliver tale om 'time-instruktører', som blot ankommer til undervisning, afvikler og så tager af sted igen, men at samtlige instruktører til en vis grad involveres i det praktiske arbejde omkring organisering af brandkadetkorpset. Dette sikrer desuden en højere grad af ejerskab til projektet
- Der bør jævnligt føres dialog med instruktørerne omkring deres tidsforbrug i brandkadetprojektet. Særligt hvis der er tale om frivillige eller deltidsansatte brandfolk, fordi de i så fald i forvejen har en særaftale med deres primære arbejdsgiver om at respondere på brandudkald og ofte vil bruge ferie og fritid på at engagere sig i brandkadetkorpset. Dette tærer på instruktørernes fritid og kan få indflydelse på vedkommendes motivation
- Instruktører bør tilbydes Brandkadetter i Danmarks instruktøruddannelse og diverse træf og møder som brandkadetinstruktør. Dette bidrager til at skabe relationer og erfaringsudveksling med andre brandkadetkorps og øger motivationen
- Der bør skabes muligheder for, at instruktørerne kan deltage i mindre kursusforløb – disse forløb kan fx indeholde oplæg af andre ansatte i kommunen så som jurister, presse- og kommunikationsmedarbejdere, skolelærere, SSP eller andre

Uddannelse til brandkadetinstruktør

Brandkadetter i Danmark tilbyder en uddannelse som brandkadetinstruktør, som det bør tilstræbes at et antal instruktører fra det enkelte brandkadetkorps gennemgår. Brandkadetinstruktøruddannelsen tilbydes til nuværende samt kommende instruktører, der ønsker at arbejde med børn og unge i et brandkadetkorps.

Formålet med uddannelsen er at styrke instruktørernes grundlæggende kompetencer i arbejdet med børn og unge. Igennem uddannelsen opnår instruktørerne værktøjer inden for pædagogik og læring samt generel viden om unges udvikling med særligt fokus på sårbare unge. Uddannelsen består af en kombination af beredskabsfaglig pædagogik med udgangspunkt i Beredskabsstyrelsens læringsprincipper og kendskab til unge mennesker og deres tilgang til verden.

Efter gennemført brandkadetinstruktøruddannelse har den enkelte instruktør opnået følgende kompetencer:

- Kan selvstændigt og i samarbejde med andre anvende forskellige undervisningsmetoder målrettet børn og unge
- Kan selvstændigt og i samarbejde med andre planlægge, gennemføre og evaluere et undervisningsforløb med fokus på de pædagogiske principper
- Har opnået viden og delt erfaringer omkring styring og organisering af et brandkadetkorps
- Har opnået generel viden om unges udvikling gennem livet med fokus på sårbare unge
- Har opnået vejlednings- og samtaleredskaber, som er anvendelig i relationsarbejdet med unge

3. At arbejde med børn og unge under 18 år i beredskabet

Når man arbejder med børn og unge skal man være opmærksom på flere forskellige ting. Der er et netværk i form af de unges forældre, lærere og pædagoger, som man skal informere og samarbejde med samt nogle sikkerhedsregler og lovgivninger, der skal overholdes. Rent praktisk skal man indkøbe brandmandstøj og materiel, der passer til børn og unge, men først og fremmest skal der rekrutteres en gruppe af unge, der har lyst til at blive en del af et brandkadetkorps.

Rekruttering og optagelse af kadetter

Lige så vel som rekrutteringen af instruktører spiller en stor rolle i etableringsfasen af et brandkadetprojekt, gør rekruttering af de unge det også. Det er i denne fase, at muligheden ligger for at sammensætte det rigtige hold kadetter og samtidig etablere en nær relation med lærerne på de pågældende skoler. Ligeledes er det muligt at vække interesse på de andre klassetrin til fremtidig rekruttering.

Målgruppen til rekruttering omfatter unge mellem 10 og 18 år. For at sikre aldershomogene hold er der udarbejdet tre koncepter under Brandkadetter i Danmark:

- Ildfluer fra 10 til 13 år
- Brandkadetter fra 13 til 16 år
- Seniorkadetter fra 16 til 18 år

For **ildfluer** og **brandkadetter** gælder det, at der rekrutteres 12 unge til et hold fra tre forskellige skoler. Det er helt essentielt, at der rekrutteres unge fra flere forskellige skoler, så de unge

får mulighed for at indgå i nye fællesskaber med unge, de ikke kender i forvejen. På denne måde får de unge et frirum og en mulighed for at bryde ud af de roller og mønstre, som de måske er fastlåste i på deres egen skole.

Det anbefales, at de optagne kadetter udgør en varieret gruppe i forhold til køn, familiære forhold, skolefaglige forhold og etniskkulturelle forhold. Således kan kadetterne siges at udgøre en forholdsvis bred sammensætning. Det tilstræbes, at halvdelen af brandkadetkorpsets unge har én eller flere udfordringer enten fagligt, personligt eller socialt. Det kan blandt andet være;

- Skolemæssige udfordringer – fx fraværende i skolen, erklæret ikke-uddannelsesparat eller har svært ved at følge undervisningen
- Alene eller ensom
- Har ingen eller få fritidsinteresser
- "Hænger ud" på gaden
- Mangler erhvervsaktive voksne rollemodeller
- Vil ikke kunne passe et fritidsjob
- Bliver mobbet, mangler selvtillid mv.

I forbindelse med rekruttering af de unge kommer brandkadetinstruktøren ud på skolen og viser, hvad de unge kommer til at opleve ved at blive brandkadet. Der er gode erfaringer med, at dette sker med en opvisning, hvor der medtages en sprøjte, som eleverne kan se, og at brandmanden demonstrerer ikklædning af indsatsdragt, røgdykkerudstyr og lignende. Der kan også involveres uniformerede brandkadetter andre steder fra eller på sigt fra tidligere hold, som kan fortælle om deres oplevelser med at være brandkadet. Der er udarbejdet en pjece til de unge og deres forældre, som kan deles ud i forbindelse med rekrutteringsopvisningen. Pjecen kan

ses i bilag 3.

En måde at rekruttere de unge på er ved at interesserede elever skriver en ansøgning til at blive brandkadet. I bilag 4 findes et eksempel på et ansøgningsskema til de unge. Eleverne skriver ansøgningen i samarbejde med deres klasselærer og evt. uddannelsesvejleder, hvor de beskriver sig selv og deres familie, hvad de interesserer sig for i fritiden, samt hvorfor de ønsker at blive en del af brandkadetkorpset. Det er klasselærerens opgave at motivere de unge, som ikke selv tænker på at søge, men som klasselæreren mener kan profitere af at deltage.

Klasselærerne og den beredskabsfaglige projektleder udvælger i fællesskab de unge, der skal optages på holdet, således at holdet har en optimal sammensætning og diversitet.

Gruppens sammensætning skal være med til at skabe en god dynamik og gruppeudvikling i brandkadetkorpset. Rekruttering kan også ske i samarbejde med fx SSP eller ungdomsskolen.

Det anbefales, at der planlægges to hold pr. år á 12 kadetter, således at rekruttering til hold 2 allerede påbegyndes, mens hold 1 er i gang. Planlægningsprocessen tager længere tid end man tror, og bør derfor påbegyndes tidligt, så der er rum til de udfordringer som uventet dukker op undervejs.

Når de unge skal rekrutteres, anbefales det, at der sideløbende udfyldes et rekrutteringsskema af de personer, der rekrutterer og sammensætter holdet af kadetter. Skemaet skal anvendes til at dokumentere fordelingen på et hold i forhold til unge med og uden udfordringer. Hvordan fordelingen af de unge er på det enkelte brandkadethold, kan være vigtigt at kunne dokumentere i forhold til fonde og andre, der giver økonomiske støtte til

projektet. Samtidig giver rekrutteringsskemaet vigtig information i forhold til at evaluere projektet. Rekrutteringsskemaet kan ses i bilag 5 sammen med et bedømmelsesskema, der vil blive præsenteret i et senere afsnit.

Uddannelsesforløb med **seniorkadetter** er endnu ikke afprøvet, da fokus i beredskabet primært har været på de 13-16 årige. Forløbet til seniorkadetter skal betragtes som et tilbud til unge, der ikke er uddannelsesparate. Tanken er, at seniorbrandkadetuddannelsen skal indeholde grunduddannelsen til brandmand og være tilrettelagt i et forløb på 12 ugers fuldtidsundervisning. Ud over brandslukning og førstehjælp lærer de unge om uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. De arbejder med egen udvikling med fokus på deres styrker og udviklingsmuligheder. Seniorbrandkadetuddannelsen er målrettet til at ruste den unge til at kunne påbegynde et uddannelsesforløb eller alternativt til at kunne passe et arbejde.

Når gruppen af unge er sammensat, hvad end det drejer sig om et hold ildfluer, kadetter eller seniorkadetter, så er der nogle praktiske forhold, som man skal være opmærksom på, da man arbejder med børn og unge under 18 år. Disse forhold vil blive gennemgået i det følgende.

Forældretilsagn

De kommende brandkadetter er mindreårige, og det er derfor vigtigt, at der foreligger de nødvendige tilladelser fra forældre eller værge til at deltage i forløbet, se bilag 6. Tilladelserne kan opnås i forbindelse med et orienteringsmøde med forældrene, således at forældrene samtidig involveres og kan støtte op om den unges deltagelse i brandkadetforløbet. Det anbefales, at

forældrene orienteres om følgende punkter:

- Projektets karakter
- Projektets målgruppe; ikke kun et projekt for udfordrede unge
- At instruktørerne har skærpet underretningspligt
- Praktisk information og forventningsafstemning med forældre om deres rolle i forløbet

På mødet bør der samtidigt indsamles information vedrørende eventuelle særlige behov hos den enkelte unge. Det kan være specielle behov i forhold til medicin, madhensyn mv.

Skolens og kontaktlærerens ansvar

Når en skole indvilliger i at deltage i et brandkadetprojekt, medfølger der en forpligtelse til at afsætte tid og ressourcer til at støtte eleverne gennem forløbet. Derfor anbefaler Brandkadetter i Danmark, at der afsættes timer til den udvalgte kontaktlærer til varetagelse af blandt andet:

- Rekruttering – møder og indhentelse af forældretilsagn
- Samarbejde – møder og samtaler omkring elevens eventuelle fravær og trivsel
- Deltagelse i grundforløbets afslutning og dimissionsfest
- Koordinering af aktiviteter, som kadetterne laver på skolen for de andre elever
- Opfølgning på de unges udvikling under og efter brandkadetforløbet

Derudover forpligter samarbejdet fortløbende, hvis eleverne beslutter sig for at fortsætte i brandkadetkorpset. Denne tætte kontakt mellem skole og

beredskab har stor betydning for elevernes succes med at gennemføre og blive fastholdt i en positiv udvikling. I bilag 7 findes en pjece til skole og lærere om projekt Brandkadetter i Danmark.

Beredskabsplan for de unge

Når kontakten til og tilladelser fra de unges forældre og skoler er på plads, anbefales det, at der laves en såkaldt beredskabsplan. En beredskabsplan kan laves for hver af de unge, så der altid er en plan både for holdet af kadetter og for den enkelte unge, såfremt noget uforudset opstår. Dette kan fx være hvis kadetten er fraværende, udviser tegn på mistroivsel, betror bekymrende oplysninger til instruktører eller lignende. Det betyder konkret, at der for hvert hold laves en liste over, hvem der skal kontaktes, hvis en brandkadetinstruktør bliver bekymret for den unge. Listen indeholder navn, mobilnummer og mailadresse på forældre, klasse-lærer og ledende brandkadetinstruktør samt evt. andre relevante kontaktpersoner. Der findes en skabelon til en kontaktliste i bilag 8.

Listen er tilgængelig for brandkadetinstruktører og sendes til forældre og klasselærere. I hvert brandkadetkorpsets fastlægges det, hvem i beredskabet der har det endelige ansvar for de unges trivsel, og hvem der har beføjelser til hvad. Det skal fx være fastlagt og bekendt for alle involverede, hvem der i brandkadetkorpset kan tage stilling til, om en unges adfærd skal have konsekvenser, eller om der skal laves en underretning, jf. den skærpede underretningspligt.

Følgende punkter er eksempler på forhold, der er gode at få fastlagt:

- At den beredskabsfaglige projektleder eller den ledende brandkadetinstruktør kan sende den unge hjem, såfremt den unge har været til fare for andre under træningen eller har overtrådt lokale spilleregler. Hvis dette sker, bør der dagen efter arrangeres et møde med lærer og/eller forældre
- At brandkadetinstruktører skal henvende sig til den beredskabsfaglige projektleder, hvis vedkommende er udfordret af eller bekymret for en ung
- Der rettes henvendelse til klasselæreren første gang, en ung ikke møder til uddannelse
- Der rettes henvendelse til forældrene, såfremt fraværet gentager sig. Der aftales et møde med forældre og den unge i samme uge, som fraværet foregår. Dette er for at afdække baggrunden for fraværet. De unge vil ofte rigtig gerne være en del af brandkadetkorpset, men kan ikke altid klare nye udfordringer
- Den beredskabsfaglige projektleder rådfører sig med klasselærer og taler med forældre, inden der laves en underretning eller bekymrings-henvendelse til de sociale myndigheder. Forældre skal som minimum orienteres om dette. I bedste fald synes forældrene godt om, at der bliver taget hånd om deres unges udfordringer
- At brandkadetinstruktører kan søge sparring hos SSP, hos børne- og familieteamet eller hos Brandkadetter i Danmark, hvis man er bekymret for en ung

Lovgivning

Det er ikke kun kontakten til og samarbejdet med de unges forældre og skoler, der er vigtigt i arbejdet med børn og unge under 18 år. Der er også lovgivnings-, forsikrings- og sikkerhedsmæssige forhold, som man skal være opmærksom på.

Arbejdet med unge i beredskabet er som oftest nyt, hvis der ikke i forvejen eksisterer et ungdomsbrandkorps. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på, at der for børn og unge ofte gælder anderledes lovgivning, end der gør for voksne. Dette gælder både arbejdsmiljølovgivning og lovgivning omkring arbejde og praktikforløb samt branchevejledninger omkring sikkerhed. Følgende lovgivninger er gode at orientere sig i, inden arbejdet med børn og unge påbegyndes:

- *Beredskabsloven* med særligt fokus på forebyggende foranstaltninger og
- Beredskabsplanlægning
- *Serviceloven* med særligt fokus på underretningspligt
- *Retssikkerhedsloven* med særligt fokus på indhentning af oplysninger
- *Forvaltningsloven* med særligt fokus på tavshedspligt og videregivelse af oplysninger
- *Persondataloven* med særligt fokus på samtykke
- *Retsplejeloven* med særligt fokus på politiets ret til at videregive fortrolige oplysninger (SSP-loven)
- *Arbejdsmiljøloven* med særligt fokus på unge under 18 år i fritidsjob (Brandkadetkorpsets undervisningen er ikke omfattet af arbejdsmiljøloven)

Hver deltagende kommune sikrer, at ovennævnte lovgivning efterleves, og at de ansatte, der har tilknytning til projektet, har kendskab til, hvordan de skal agere.

I arbejdet med børn og unge under 18 år kræves desuden en børneattest for de involverede instruktører. Denne indhentes, såfremt den ikke allerede foreligger for de ansatte i beredskabet. Dette kan med fordel tages op på et informationsmøde for interesserede instruktører, som skal give tilladelse til indhentning af børneattest.

Forsikring

Kommer en kadet til skade som følge af fejl eller forsømmelse fra instruktørernes side, er det kommunens ansvarsforsikring, der gælder. Dog skal man være opmærksom på, at statens forsikringsordning kun gælder 8. klassesettrin og opefter. Hvis man arbejder med kadetter i 7. klassesettrin og nedefter, skal man derfor være opmærksom på, at disse som udgangspunkt kun er dækket af kommunen, hvis kommunen har tilkøbt en forsikring. I tilfælde hvor kommunen ikke har tilkøbt en forsikring, er det derfor vigtigt at informere forældre om, at forsikring af deres børn er på eget ansvar. Det er vigtigt at være opmærksom på, at mindre bemidlede familier ikke har råd til at forsikre deres børn.

I forhold til praktikforløbet kan der desuden tegnes erhvervspraktikforsikring. Dette kan meget vel eksistere i skolens eget regi allerede og er værd at undersøge.

I tilfælde, hvor brandkadetprojektet ligger i samarbejde med folkeskolen, fx som et valgfag eller del af heldags-skolen, kan kadetterne meget vel være forsikret gennem skolens forsikring. Dette klarlægges i samarbejde med de pågældende kadetters skoler.

Da reglerne på området jævnligt ændrer sig, anbefales det, at det enkelte beredskab tjekker op på forsikringsreglerne inden opstarten af et brandkadethold og overvejer, hvordan de unge sikres bedst muligt.

Sikkerhed

Det anbefales, at man orienterer sig i BAR-vejledningerne inden arbejdet med børn og unge i beredskabet på-

begyndes. Sikkerheden er vigtig, og ingen kadetter må komme til skade. Dette involverer en række opmærksomhedspunkter for de beredskabsfaglige projektledere og brandkadetinstruktører, inden arbejdet med kadetterne går i gang. Der er tale om børn og unge, hvor der gælder andre belastningsgrænser end voksne brandfolk, da de unge stadig udvikler sig fysisk. Det betyder, at hvis de fastsætter belastningsgrænser for fx løft, flyt og røgdykning ikke overholdes, så kan det resultere i skader hos kadetterne, som vil følge dem resten af livet. Reglerne skal derfor overholdes og vejledningerne skal følges af hensyn til kadetternes sikkerhed. I bilag 9 findes der en oversigt over sikkerhedsregler for kadetter.

Materiel og mundering til børn og unge

I forhold til kadetternes sikkerhed er det korrekte materiel og mundering afgørende. Det rette materiel og den rette mundering spiller, præcis som for den almindelige brandmand, en stor rolle for brandkadetten og afviklingen af et brandkadetprojekt. Der er dog flere ting at være opmærksom på; dels fordi de unge fysisk er mindre og har andre restriktioner for vægtbelastning, som blandt andet går ud over håndtering af slangekurve, og dels fordi der er andre muligheder for materielanskaffelse, end der er til det daglige beredskab. Overordnet set handler det om, at de unge ikke passer i voksne munderingsstørrelser, og at der bør indkøbes letvægtsmodeller af trykluftapparater.

Følgende materiel og mundering bør som minimum indregnes i budgettet:

- Fuld indsatsdragt m/ hjelm, støvler, handsker og brandhætte

- Hverdagsuniform m/bukser, t-shirt, trøje og bælte
- Trykluftapparater i letvægtsudgave, fx m/ 2-liters kompositflaske
- Røgdykkermasker
- D-slanger, hvis ikke de befinder sig i beredskabet i tilstrækkelige mængder allerede
- D-strålerør eller C/D-overgangsstykker

Yderligere bør der overvejes materiel i form af en trailer til transport af mundering og materiel til opvisninger. Det gør det ligeledes enkelt at flytte undervisningen fra én station til en anden. Samtidig skal det overvejes, hvordan man kan transportere holdet af kadetterne til fx undervisning, opvisninger og andre events. Der er typisk behov for et større buslignende køretøj til at transportere et brandkadethold samt instruktører.

Følgende forhold bør man være opmærksomme på i forhold til bestilling og indkøb af mundering:

- Der kan være lang leveringstid både hvad angår prøvetøj og tøj bestilt efter måltagning
- Muligheder for kadetmundering og målskema kan ses på Brandkadetter i Danmarks hjemmeside www.brandkadet.dk
- Måltagning til hverdagsuniform og prøvning af indsatsdragter kan foregå ved det første orienteringsmøde for kadetter og forældre
- Noget mundering vil, selv efter måltagning, ikke passe enkelte kadetter. Dette inkorporeres i tidsplanen, så der tages højde for det

4. Afvikling af et brandkadethold

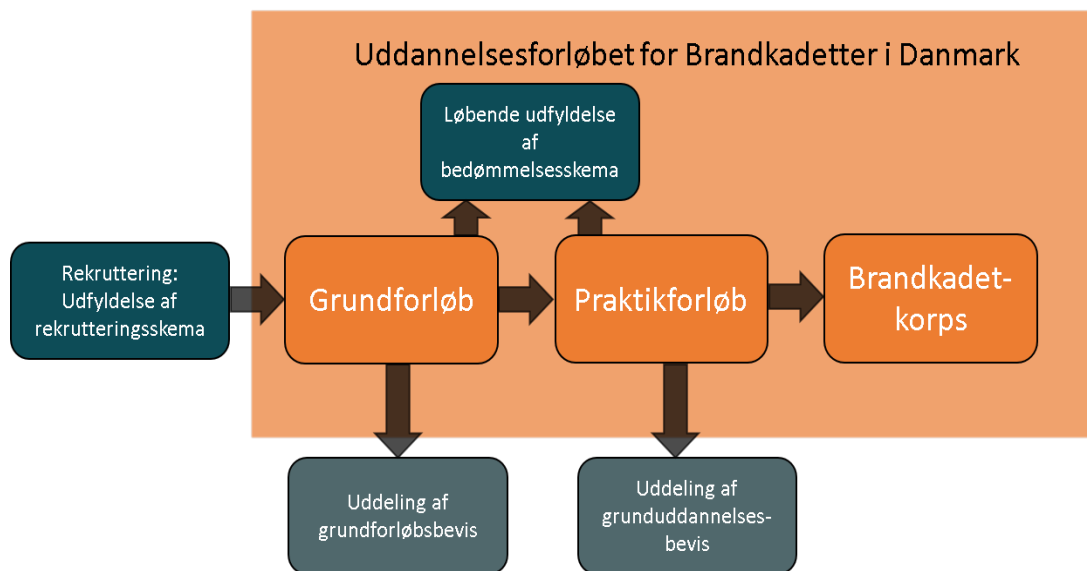
Når de praktiske forhold i forbindelse med etableringen og forberedelserne til et brandkadetprojekt er på plads, skal projektet afprøves og gennemføres i praksis. I denne sidste del af håndbogen vil fokus være på opbygningen af uddannelsesforløbet samt tiden efter uddannelsesforløbet.

Undervisningsforløb

Brandkadetuddannelsen tager udgangspunkt i undervisningsplaner og kompetencemål, der er udarbejdet af Brandkadetter i Danmark. Undervisningsplanerne er udarbejdet efter dansk standard ud fra eksisterende lektionsplaner og erfaring fra relevante danske og europæiske brandkadetkors.

Vi anbefaler, at lektionsplanerne for uddannelsesforløbet følges så tæt som muligt. Dog vil der ofte være lokale og geografiske forhold, der gør, at hvert brandkadetkors må rette undervisningen til i forhold til egne ressourcer. Som minimum skal kompetencemålene for grunddannelsen opfyldes for at opfylde kriterierne for Brandkadetter i Danmark.

Det anbefales, at de unge afhentes inden undervisningen på deres respektive skoler og bringes tilbage hertil eller til andet relevant afleveringspunkt, fx ved den unges hjem. Denne tid lægges til uddannelsesforløbet varighed og bør indregnes på forhånd for at undgå, at der trækkes unødigt tid fra uddannelsen, eller at instruktørerne overbebyrdes.

Arbejder man med ildfluer, de 10 til 13 årige, anbefales det, at man følger uddannelsesplanen til ildfluer.

Uddannelsen til ildflue skal betragtes som et miniforløb, hvor ildfluerne kan stifte bekendtskab med den brandmandsfaglige verden inden ildfluerne bliver gamle nok til at følge uddannelsesforløbet til brandkadet.

Uddannelsen til ildfluer er normeret til fem hele dagen. Indholdsemnerne til ildflueuddannelsen kan se i bilag 10. Når ildfluerne har gennemført uddannelsen til ildfluer uddeles et bevis, se bilag 11.

Figuren nedenfor skitserer faserne i uddannelsesforløbet samt de skemaer og beviser, der indgår i uddannelsesforløbet.

De tre faser

Uddannelsesforløbet til brandkadet består af tre faser: Et grundforløb, et praktikforløb samt en tredje fase, hvor den unge overgår til det lokale brandkadetkorps.

Grundforløb – Undervisningsforløbet indledes med et grundforløb på 37 timer fordelt på 11 dage samt en opvisningsdag på fire timer, når uddannelsen afsluttes. Til uddannelsens varighed lægges desuden tid til at afhente og aflevere kadetterne. Det

bør tilstræbes, at undervisningen ligger ugentligt i forbindelse med heldagsskolens organisering.

Grundforløbet gennemføres i en vekselvirkning mellem korte teoretiske oplæg, scenarietræning med sparring, supervision og feedback samt praksisnære opgaver og øvelser. I bilag 12 findes der en oversigt over indholdsemnerne til grundforløbet.

Grundforløbet afsluttes med en større opvisning for forældre, lærere og andre inviterede. Til opvisning bliver grundforløbsbeviset uddelt. Beviset dokumenterer, at kadetten har gennemført de kompetencemål, der er opstillet i uddannelsesplanen til grundforløbet. Det anbefales, at det er beredskabsdirektøren eller borgmesteren, der overrækker dette bevis.

Praktikforløb – Denne del har primært fokus på den unges kendskab til det samlede beredskab.

Efter gennemført grundforløb starter praktikforløbet. De steder, hvor det har kunnet lade sig gøre, har dette fungeret med stor succes på en brandstation eller i direkte tilknytning til brand- og redningsrelaterede opgaver. Der er meget stor forskel på, hvor praktisk muligt det er at inkludere de

unge direkte i det brand- og redningsrelaterede arbejde, da størstedelen af landet redningsberedskaber fungerer på deltid. Nogle steder er det muligt for kadetterne at tage del i praktisk arbejde omkring brandstationen som fx fyldning af trykluftflasker eller eksterne ydelser foretaget af beredskabet omkring fx slukkerservice eller brandsyn og myndighedsbehandling. Andre steder har kadetter med stor succes taget del i en instruktørs primære beskæftigelse, lige meget om det er et håndværksfag eller noget helt andet. Det centrale består i, at den unge introduceres til en arbejdsplads og en arbejdsfunktion og dermed til de krav, der hører med til at bestride et arbejde som voksent ansvarligt menneske.

Praktikperioden involverer desuden en række undervisningselementer, som rækker ud over grundforløbet, og som består af en kombination af faglige aktiviteter. Dette kan være besøg hos andre myndigheder som fx politiet, Beredskabsstyrelsen, en akutmodtagelse eller vagtcentral og mere socialt prægede aktiviteter som fællesspisning eller udflugter. Kombinationen er vigtig for at bibeholde kadetternes interesse, da de nu har gennemført første del af grunduddannelsen og bør føle den anerkendelse, som medfølger i form af hyggeligt samvær og aktiviteter, der også involverer andet end seriøs undervisning. Oversigten med indholdsmener til praktikforløbet ses i bilag 13.

Praktikperioden afsluttes med, at kadetten får uddelt grunduddannelsesbeviset. Dette er et bevis på, at kadetten har gennemført både grundforløb og praktikforløb og de hertil opstillede kompetencemål. Kadetten er nu uddannet Brandkadet i Danmark. De to uddannelsesbeviser, grund-

forløbsbeviset og grunduddannelsesbeviset, ses under bilag 14.

Brandkadetkorpset – Efter bestået grunduddannelse bliver brandkadetten optaget i brandkadetkorpset og kan deltage i den ugentlige træning og opvisninger i lokalområdet. Brandkadetkorpset skal betragtes som en udvidelse af uddannelsesforløbet med aktiviteter over en længere periode i et fast korpset, der er del af beredskabet i kommunen. Fokus er at fastholde de unge over lang tid, fordi det erfaringsmæssigt er på den lange bane, resultaterne med de unge viser sig. Samtidig er det formålet at fastholde de unge i brandkadetkorpset, indtil de kan blive en del af det frivillige beredskab.

Endelig er det vigtigt, at brandkadetkorpset bibeholder sin tilknytning til beredskabet og ikke kanaliseres over i andre sammenhænge. Der er eksempler på, at brandkadetkorpset føres i regi af en ungdomsskole, hvilket kan fungere fint, men kun så længe det fortsat er beredskabsfaglige instruktører, der står for undervisningen, og at brandkadetkorpsets base fortsat er på brandstationen. Ungdomsskolen kan tilbyde andre ansættelsesrammer for instruktørerne og kan tilbyde lån af andre faciliteter end beredskabet kan. Det er dog helt essentielt for de unges oplevelse og fastholdelse, at brandkadetkorpset fortsætter som del af beredskabet.

I brandkadetkorpset kan man med fordel følge de undervisningsplaner, der er beskrevet i 'Cirkelprogram for Brandkadetter', se bilag 15.

Registrering, bedømmelse og vurdering

Kadettens fremmøde registreres hver gang, kadetten skal møde til undervisning eller opvisning. Indledningsvis bør uddannelsens rammeplan gennemgås med kadetterne, hvor der lægges vægt på de indholdstemaer og kompetencemål, der skal gennemføres. De elementer er vigtige at gennemgå, så kadetten kender til indholdet i uddannelsen, og fordi elementerne ligeledes indgår i bedømmelsen af den enkelte unges udvikling samt den unges tilegnelse af kompetencer, viden og holdninger.

I løbet af kadettens grunduddannelse skal kadettens udvikling dokumenteres. Dette sker ved, at kadetten bedømmes på et skema, som er todelt. Kadetten vurderes dels på konkret *brandmandsfaglig kunnen* som slangeudlægninger og Hjerte-Lunge Redning (HLR) og dels på evnen til at efterkomme *brandmandskodeks* som selvstændighed, samarbejde og disciplin. Kadetten vurderes på en skala fra 0 til 5. Der skal være plads til udvikling, og instruktører skal ikke være bange for at vurdere kadetter lavt, da en modsat tilgang kan resultere i skuffelse senere hen. Bedømmelsesskemaet skal til enhver tid være tilgængeligt for kadetterne, som gerne må vide, at de bliver bedømt.

Bedømmelsesskemaet tjener to hovedformål:

- 1) At kortlægge den enkelte kadets fremskridt både beredskabsfagligt og personligt
- 2) At være et nyttigt samtaleværktøj, da instruktørerne i fællesskab skal blive enige om en bedømmelse af den enkelte kadet

Bedømmelsesskemaet er med til at sikre, at instruktørernes evaluering af kadetterne kommer hele vejen rundt og foregår på grundig struktureret vis. Bedømmelsesskemaet ses i bilag 5 sammen med det føromtalt rekrutteringsskema.

Events og opvisninger

En vigtig del af de unges vej mod at blive uddannede brandkadetter består i de mere ekstraordinære begivenheder som opvisninger, dimission, udflugter og lignende. Af hensyn til både kadetter, instruktører og projektledelse bør disse være velplanlagte og gennemtænkte. Ved udflugter med overnatning bør overvejes, hvorvidt der både skal være kvindelige og mandlige instruktører tilstede.

Kadetternes udvikling kommer særligt til syne under de opvisninger, der markerer afslutningen på de enkelte forløb. Opvisningerne finder sted foran familie, venner, presse og andre interesserede fx repræsentanter fra det politiske liv såsom borgmesteren. Følgforskning til projektet viser, at dette spiller en helt central rolle i kadetternes udvikling og læringspring og bør prioriteres højt. Kadetterne arbejder hårdt, er stolte over at vise deres erfaringer frem og føler sig for første gang som rigtige brandfolk, fordi de pludselig står på mål med det overfor andre end instruktørerne.

Der er ikke blot tale om, at kadetterne er glade for at kunne fremvise deres ny erhvervede kompetencer for andre, men også at opvisningerne på deres helt egen måde opsummerer en grænsebrydning og en udvikling for kadetten. På den måde er opvisningerne en oplagt mulighed for at støtte kadetten i sin udvikling og sin læring.

Mediedækning

Hver gang der er afslutning for et hold, en opvisning, besøg fra udlandet eller andre begivenheder, hvor kadetterne deltager, opfordres til, at den lokale kommunikationsansvarlige i beredskabet kontakter lokalpressen.

Alle korps opfordres ligeledes til at have en åben Facebookside, hvor de gode historier i korpset og billeder ligges op. Hvert korps kan sagtens både have en åben og en lukket Facebookside, så de mere 'private' informationer kun deles i et lukket forum. Det anbefales, at gode historier og billeder også deles på Brandkadetter i Danmarks åbne Facebookside. Det er vigtigt at vise hele landet de gode resultater af Brandkadetter i Danmark lokalt set. Samtidig er en bred mediedækning med til at gøre kadetterne opmærksomme på, at de er en del af et større fællesskab og netværk af brandkadetkorps i hele landet. Derfor er det vigtigt, at der bliver skrevet nogle historier, der kan deles på diverse Facebooksider og på Brandkadetter i Danmarks hjemmeside. Tag gerne kontakt til Brandkadetter i Danmark hvis I har en ide til en god historie, så I kan få hjælp til at skrive historien og få den lagt ud på forskellige medier.

Tiden efter uddannelsesforløbet

Den tendens, der viser sig i brandkadetprojekter landet over, indikerer, at der opstår en vis sårbarhed i overgangen fra grund- og praktikforløb til brandkadetkorps. Dels mister projektet sin nyhedsværdi for kadetterne, dels vælger nogle 8. klasses kadetter at tage 9. klasse på efterskole eller foretager lignende skift i tilværelse og dagligdag. Det medfører en

sårbarhed i overgangen til og etableringen af brandkadetkorpset på grund af mindre fremmøde. Det er en problematik, som bør overvejes tidligt i forløbet. Frafald på grund af fx efterskolevalg bør selvsagt ikke forsøges undgået, men det sætter krav til fastholdelse af de kadetter, som forbliver i deres folkeskole og således fortsat har mulighed for at deltage i brandkadetkorpset. Deres fremadrettede motivation kræver fokus, og følgende initiativer har vist sig nyttige i den sammenhæng:

- Videreudvikling af kadetternes kompetencer, fx ved at uddanne eller involvere dem som hjælpeinstruktører for de følgende kadethold
- Udnytte kadetternes erfaring til at gennemføre opvisninger både i forbindelse med rekruttering og arrangementer, hvor beredskabet indgår, fx kulturnat eller lignende
- Involvere de førstehjælpsinteresserede kadetter som observatører ved arrangementer, hvor fx frivilligheden varetager førstehjælps- eller behandlerpladsvagter
- Afsøge muligheder for at uddanne kvalificerede kadetter til HLR-instruktører
- Uddele mindre ansvarsposter omkring fx materiel til kadetter i samarbejde med en instruktør
- Involvere relevante samarbejdspartnere, som kan være med til at sikre de unges overgang fx SSP, boligsocial medarbejder mv.

Samtidig er det vigtigt at gøre kadetterne opmærksomme på, hvilken rolle de selv fremover kan komme til at spille inden for beredskabsverdenen, og at de selv kan komme til at gøre en forskel for fremtidige kadetter.

Eksempelvis kan de uddannede brandkadetter selv blive instruktører for nye kadetter og komme på instruktør-uddannelsen, hvis de fortsætter inden

for beredskabet, og som minimum tager grunduddannelsen som brandmand. Det anbefales, at det enkelte beredskab tager stilling til, hvordan overgangen fra brandkadetkorpset til evt. deltagelse i det frivillige beredskab skal foregå. Eksempelvis bør der tages stilling til, hvornår de unge kan overgå til evt. frivilligt beredskab, og om man kan fortsætte i brandkadetkorps, hvis man er startet som frivillig.

I forhold til de kadetter, der bliver nødt til at stoppe i forløbet, fx på grund af efterskoleophold, anbefales det, at den beredskabsfaglige projektleder kan være den unge behjælpelig med at skabe kontakt til det lokale brandkadetkorps, juniorkorps, ungdomskorps eller evt. frivillige beredskab der, hvor den unge skal på efterskole. Det kan også være relevant, hvis den unge skal flytte. Samtidig kan den beredskabsfaglige projektleder informere kadetterne om, hvilke andre uddannelsesmæssige tilbud der findes med fokus på det beredskabsfaglige. Eksempelvis tilbyder nogle efterskoler 112/actions linjer, og nogle erhvervsskoler tilbyder også 112 linjer, hvor fokus er på, hvordan man eksempelvis bliver redder, brandmand og/eller politimand.

Forankring og evaluering

Sidste, men ikke mindst, er det vigtigt at overveje fremtiden for projekt Brandkadetter i Danmark, især når det kommer til økonomi og forankring. Der skal laves en strategi for, hvordan man kan sikre økonomisk støtte til projektet på sigt. Det anbefales, at projektet forankres i kommunen, så projektet økonomisk sikres.

I de beredskaber, hvor det ikke er muligt at få fuld finansiering gennem kommunen, skal der tænkes i andre

løsninger, fx fondsmidler. For at få økonomisk støtte er det vigtigt at have nogle gode resultater at vise frem. Det er derfor vigtigt at evaluere og vurdere projektet med fokus på de unges udvikling. Derfor anbefales det, at rekrutteringsskemaerne og bedømmelsesskemaerne, bilag 5, anvendes. Det kan samtidig overvejes, hvorvidt man skal have en eksternt evaluator til at evaluere projektet.

Afrunding

Ønsket med denne håndbog er at videreformidle nogle af de mest centrale processer og overvejelser omkring opstarten af et brandkadetkorps. Samtidig skal håndbogen give inspiration og viderebringe erfaring til nye brandkadetenheder, der ønsker at opstarte et brandkadetkorps. Et brandkadetkorps rummer utroligt mange muligheder og facetter; det giver unge mulighed for at udvikle sig både socialt og fagligt og lærer dem at tage ansvar for deres eget og andres liv, hvilket også gavner lokalmiljøet. Brandkadetinstruktørerne får holdt deres faglighed ved lige ved at skulle videreformidle deres viden til andre, og samtidig giver det beredskabet mulighed for at give unge et indblik i beredskabsverdenen og måske på sigt rekruttere nye brandmænd. Herudover ligger der en mulighed for at give både unge og brandmænd indsigt i hinandens verdener og kulturer, hvor nye fællesskaber kan dannes. Fællesskaber som nogle af de unge, måske ikke har andre steder.

Brandkadetter i Danmark ønsker at arbejde systematisk og kontinuerligt med videreudvikling af konceptet for Brandkadetter i Danmark samt være behjælpelig med at oprette nye brandkadetenheder, som ønsker at oprette brandkadetkorps ud fra et afprøvet koncept med strukturerede uddannelsesplaner og uddannelsesrammer. Vi håber, at håndbogen har givet inspiration til at opstarte nye brandkadetkorps rundt om i landet.

/Projektkontoret for Brandkadetter i Danmark

Fondsstøtte

Brandkadetter i Danmark er i perioden 2014-2017 støttet af TrygFonden og VELUX FONDEN

Med støtte fra

TrygFonden

VELUX FONDEN

